

Szerkesztési iroda:

Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 247. szám.

Hétfő, október 27.

Az új sajtótörvény.

— Fővárosi munkatársunktól. —

Budapest, okt. 27.

Mig az ellenzék folytonos gyerekes taktikázaival szármalmas és nevétséges tétlenségre kárhoztartja önmagát, a kormány és pártja föltartóztatlanul halad előre a maga útján s egymásután készíti elő a nagy reformokat, melyek az ország modern fejlődéséhez és a közélet megújodásához szükségesek. Ilyen korszakos reform lesz a sajtóról szóló új törvény is, melynek javaslatát a Ház szombati ülésén terjesztette be Balogh Jenő igazságügyminiszter.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy az 1848-iki sajtótörvény revízióját már a koalíciós kormány is tervbe vette. Elvben tehát még ellenzéki oldalon sem lehet eltérés arra nézve, hogy a reformra valóban szükség van, mert a több mint félszázad dal előbb készült törvény immár végkép pen elavult s a mai haladottabb kor viszonyaihoz nem megfelelő. Lényegben pedig a kormány javaslatát röviden akképp lehet jellemezni, hogy ez, ha törvény lesz belőle, rendet teremt a sajtóban. És hogy a rendre ezen a szabad területen is nagy szükség van, azt mindenki érzi: írók, kiadók és közönség egyaránt.

A javaslat érintetlenül fentartja az 1848-ik évi sajtótörvény történelmi nevezetességű első szakaszát, hogy a sajtó útján mindenki szabadon közölheti és terjesztheti gondolatait, ámde aztán a felelősség határait oly korlátok közé vonja, hogy e korlátok közül való kibujás ezen-
tul nagyon meg lesz nehezítve azoknak, akik a kibujás lehetőségének tudatában a sajtószabadság szent jelszavával rutul és vakmerően visszaelni szoktak. Ezentul majd kétszer is megfontolja minden tollforgató ember, hogy mit ír mielőtt nyomdába adná és nem egykönnyen merészel másokról becületrabló, vagy rágalmazó állításokat sajtótermék útján megkockáztatni, még pedig nemesak a büntetés szigorúságától, hanem a nevétségessé válástól való félelmében is. A javaslat 20—23. szakaszai ugyanis szabályozzák a helyreigazítás jogát és kötelességét. Ez a jog abban áll, hogy a hatóság, vagy az az egyén, akit valamely lap személyi vagy vagyoni érdekében megtámadott, vagy akiről valótlán tényeket közöl, követelheti az illető lapban megjelent közleményre vonatkozó helyreigazító nyilatkozatának közzétételét. Tehát vége van az ugynevezett agyonhallgatás rendszerével való erkölcsi gyilkosságnak. Egy szerkesztő se teszi ki magát annak a nevétséges helyzetnek, hogy amit ma írt, azt holnap saját maga legyen kénytelen lecáfolni.

Anyagi téren pedig rendezzi a javaslat

a sajtó munkásainak helyzetét. Nem lesznek többé ugynevezett tinta-kulik, akiknek részére az írásmesterség csak bizonytalan kenyérkeresetet nyújt, hanem aki valóban arra termett és sokoldalú műveltséggel bíró munkása a sajtónak, annak életviszonyai és vonatkozásai a lap kiadójához törvényesen biztosítva lesznek. Elmulnak az álhírlapírók és el még az álkiaadók is. A kiadók felelőssége is körülalazva lesz.

Sok üdvös újítás van még a javaslatban, melyet méltó örömmel fogad a reformra már régóta váró magyar közvélemény.

HIREK.

Megegyezés a mészárosokkal.

— Leszállították a husárakat. —

Nagybeeskerek, okt. 17.

A városi tanácsnak a mészárosok és hentesekkel szemben tanusított erélyes fellépése eredménnyel járt. A mai napon a mészárosok és hentesek dr. Perisics Zoltán polgármesterrel megegyeztek a marha- és disznóhus áráira nézve, mely egységessé már a mai napon kötelező a mészárosokra és érvénye ez év végéig terjed. Teljes elismerés illeti meg a polgármestert, hogy a helyzetet helyes szociális érzékkel fölfogva, erélyes fellépésével megvédte a város közönségének érdekeit a mészárosok túlköveteléseivel szemben, de elismeréssel kell fogadni a mészárosok és hentesek engedékenységét is, kik, bár ezt saját érdekük is követelte, de hozzájárultak az egyezéshez és így nem kényszerítették a város vezetőségét arra, hogy az eddig csak ideiglenesen felállított hatósági mészárszéket véglegesen és fokozottabb terjedelemben felállítsa.

Hisszük, hogy a mészárosok és hentesek a jövőben tartózkodni fognak attól, hogy áraitak indokolatlanul emeljék, mert a jövőben a város annyival könnyebben fogja a husszékét felállítani, miután most tapasztalatból győződött meg arról, hogy az még ily leszállított árak mellett is még üzletnek is rantabilis.

Erre a körülményre a polgármester nyomatékosan figyelmeztette is az érdekelteket.

Az egyezségileg megállapított husárak a következők:

Marhahus: Vesepecsenye, tiszta 2 K 70 f, vesepecsenye csonttal 1 K 80 f. Rostélyos 1.52 K, felsál 1.60 K, fehér pecsenye 1.44 K, leveshus eleje 1.32 K, hátulja 1.44 K, gulyáshus 1.36 K, szegy 1.16 K.

Sertéshus: Karaj 1.80 K, vagdalt 1.88 K, comb 1.60 K, tarja 1.60 K, oldalas 1.36 K, szalonna 1.44 K, háj 1.44 K, hátzalonna 1.44 K, zsir 1.44 K.

Az így megállapított árak 10%-kal olesőbbak, mint amily árakat Temesvár város vezetősége e hó 24-én létesített a temesvári mészárosokkal.

Az egyezséget valamennyi mészáros és hentes aláírta azzal, hogy az árjegyzéket köteles kifüggeszteni a mészárszékben.

Ezzel a mészárosok és hentesek harca a közönséggel a közönség javára befejezést nyert.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskerek meteorológiai állomás időjárásjelentése.

Október 27.

Barométer súlyed 761.4. Délután 1.38 órákor: Hőmérő 18.6 C°. Hőmérséklet: maximum 26-ikán 19.7 C°, min. ma reggel 4.6 C°. Csapadék — harmat. Felhőzet —. Szélirány és erősség SE3. Jólát a következő 24 órára: Enyhe, északon elvétve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnak este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet Ci = firtósfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **A bíróság köréből.** A temesvári kir. ítélőtábla elnöke a panesovai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírók elnökévé az 1914-ik év tartamára Stoeker Antal kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnökévé Nauer György kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Giehné Kiss Róza torontálkeresztési és Pálffy Lenke főnyí állami óvónőket saját kérésükre kölcsönösen áthelyezte.

— **Az ág. evangélikus püspök Nagybeeskereken.** Holnap, f. hó 28-án reggel 8 óra 30 perckor Panesováról a canonica visitacio megtartására Nagybeeskerekre érkezik Scholtz Gusztáv ág. h. ev. bányakerület püspöke, dr. Zsigmondi Jenő udvari tanácsos, ker. felügyelő, Dolesehal Lajos bánsági főesperes, báró Ambrózy Andor egyházmegyei felügyelő, Bohus Károly alesperes és Jesszenszky Ignác egyházmegyei főjegyző kíséretében. A püspök holnap reggel 10 órákor vizsgálatot tart az egyháznál, aztán 11 órákor közgyűlés lesz, utána pedig a kaszinóban közebed. Délután a temetőbe megy a püspök megtekinteni a kápolnát. Érdekes, hogy már harminc éve nem volt evangélikus püspök Nagybeeskereken s most is minden ünnepiesség nélkül érkezik hozzánk. A püspök szerdán reggel kíséretével Törökbeesére utazik.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délelőtt Strosz Béla városi főjegyző elnökletével megtartott városi iparülésen az iparhatóság a következőknek adott újban iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Ferencz Jánosnak cipészetre, Ereszig Antalnak lakatosságra és műszerészüzletre, Nagybeeskerek városának hatósági mészárszékére és Szabó Pálnak vendéglőségre.

— **A megyebizottsági tagok választása.** Holnap kezdődnek Torontálvármegyében a folyó év végével lejáró megyebizottsági tagsági mandátumokra a választások, amelyek három napig tartanak. A holnapi napon, október 28-ikán a következő választókerületekben lesznek a választások:

Alibunár, Cserépalja, Tamáslaka, Csenta, Torontáludvar, Antalfalva, Torontálvásárhely, Zichyfalva, Csatád, Kisne-

zsény, Szárcsa, Gyér, Perlasz, Bégaszentgyörgy, Nagytárnok, Kistárnok, Felsőelemér, Alsóelemér, Mokrin, Basahid, Ócsanád, Obesenyő, Nagyszentmiklós, Német-szentmiklós, Nagyósz, Ferenczhalom, Révaujfalú, Omlód, Galagonyás, Felsőtötte, Alsőtötte, Perjámos, Pészak, Bogáros, Melence, Aracs, Törökbecse, Gyála, Tiszszaszentmiklós, Kübekháza, Garabos, Zombolya, Nagybecskerek I. és II-ik választókerület, Nagykikinda I. és II-ik választókerület.

— **A vármegyei tüdővészellenes egyesület köréből.** A Torontálvármegyei tüdővészellenes Egyesület társadalmi szakosztálya szombaton délután tartotta ülését Steinitzer Géza elnöklete alatt. Jelen voltak dr. Dellimanics Lajosné, özv. dr. Mangold Samuné, Tóth István, Reitter Oszkár, Farkas Vince és dr. Grandjean Jenő szakosztályi jegyző. Steinitzer Géza elnök bejelentette, hogy a tüdővészellenes egyesület az elmúlt év folyamán a háborús mozgalmak miatt nem kezdhetette meg tényleges működését, de most újult erővel fog munkához látni s az első dispensaireket már a közel jövőben fel fogják állítani és pedig az egyiket helyben, a másikat Nagykikindán. Tekintettel azonban arra, hogy az egyesület nem rendelkezik még a kellő anyagi erővel, a szakosztály elhatározta, hogy halottak napján megyszerte gyűjtést rendez a temetőkben és templomokban. A temetőkben a községi előjáróságok, a templomokban pedig a lelkészek fogják eszközölni a gyűjtést. A helybeli templomokban az istentisztelet alkalmával az egyesület részéről felkért hölgytagok fognak gyűjteni.

— **Köszönet.** Gyárfás Ödönne, Hollaender Károlyné és dr. Heimermann Alajosné urak több rendbeli jó állapotban levő ruhadarabot, lábbelit és fehérneműt küldtek a kisegítő iskola szegénysorsú növendékei részére. Az iskola vezetője ezúton fejezi ki halás köszönetét.

— **Jegyzőválasztás.** Ócskán a napokban volt a körjegyzőválasztás Lowieser Imre központi járási főszolgabíró elnöklésével. A választáson Müller Imre segédjegyzőt választották meg egyhangúlag körjegyzővé, akiben a vármegye jegyzői kara kiváló erőt nyer.

— **Exhumálás.** Mint Temesvárról írják, a zombori Rónay-család megbízásából ott tegnap exhumáltak az 1904-ben Budapesten elhalt és a józsefvárosi temetőben nyugvó viszáki Patyánszky Gyula és neje, Patyánszky Gyuláné született báró Duka Máriaának a krassóviszáki községhez tartozó elekházai családi sírboltban nyugvó tetemeit. Az exhumált tetemeiket ma helyezték örök nyugalomra a kiszombori újonnan épült családi sírboltba.

— **A nagyszentmiklósi zárdafőnöknő jubileuma.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik lapunknak, tegnap ott főlemelő szép ünnepély folyt le. Nagyszentmiklós társadalmá ugyanis impozáns ünnepséget rendezett a nagyszentmiklósi „Miasszonyunkról“ nevezett zárdá köztiszteletben és szeretetben álló főnöknőjének, Mária Beatának a tiszteletére abból az alkalmából, hogy most van félszázados évfordulója Mária Beata áldásos tanítói működésének, amelyet mint iskolanővér, mindig nagy lelkesedéssel végzett. Az idegenből ide származott apáca szívvel-lélekkel magyarrá lett s hogy új hazájához való tartozását teljes mértékben kifejeztesse, félszázados jubileuma alkalmából letette a honossági esküt is. A tegnapi ünnepségre nagyszámú előkelő közönség gyűlt össze, amelynek sorában megjelent Jankó Ágoston alispán, Nákó Sándor gróf leánya, Bauer kanonok Temesvárról Glattfelder püspök képviselőjében, Hadfy Károly főszolgabíró, Grézlo János kir. tanfelügyelő, Simonsics közjegyző, a községi előjáróság, a tanteszületek, az összes zárdák küldöttei is a zárdai növendékek. Az ünnepély a róm. kath.

templomban misévé kezdődött, amelyet Bauer kanonok légtett fényes segédlettel. Innen a közönség a zárdába vonult, ahol a növendékek éneke vezette be az ünnepélyt. Ezután Jankó Ágoston alispán nagyhatású beszédkíséretében, amelyben méltatta a tanítók és tanítónérek nagyfórtosságu munkásságát, kivette Mária Beától a honpolgári esküt. Utána Bauer kanonok Glattfelder püspök üdvözlését tolmácsolta, majd Grézlo János kir. tanfelügyelő köszöntötte a főnöknőt s egyuttal átadta a kultuszminiszter üdvözlő-levelét. A róm. kath. hitközség nevében dr. Hadfy Károly főszolgabíró üdvözölte, majd a többi testületek és küldöttségek üdvözölték a jubilánst s a nőegylet átnyitotta a főnöknő nevére tett alapítványt. A 72 éves jubiláns, aki teljes szellemi és fizikai finnyeséggel rendelkezik, igazán szép beszédben köszöntö meg az ünnepélyt s boidognak mondotta magát, hogy megérhette azt az időt, amidőn egészen magyar lehet, Végül a zárdai növendékek szép előadással kedveskedtek s ezzel a főlemelő ünnepély véget ért.

— **Tanítógyűlés.** A Délmagyarországi Tanítóegylet Módos-Párdányi Köre 1. évi november hó 6-án d. e. 10 órakor tartja Módoson a r. kath. iskolában rendezési közgyűlését. Ideiglenes tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó s annak kapcsán megemlékezés báró Eötvös Józsefről. 2. Jegyzőkönyvhiteljesítő és hírlaptudósító választása. 3. Pénztárvizsgálók kiküldése. 4. Új tagok felvétele. 5. Mi módon tanítandók nem magyar anyanyelvű tanulóink a magyar beszédre s a fogalmazásra? Előadás; tartja: Schmidt Antal istvánföldi áll. isk. igazgató-tanító. 6. Gondolatok a nevelés és oktatás egymáshoz való viszonyáról. Ertekezés; tartja: Horváth Lajos párdányi áll. isk. igazgató-tanító. 7. Tagsági díjak beszédese. (E célból a tárgyalások 10 percre felfüggesztetnek.) 8. Iskolai tegelem és önfegyelmzés. Ertekezés; tartja: Magyar Rezső párdányi áll. tanító. 9. Elnöki előterjesztések. 10. Jelentés a pénztár állapotáról. 11. Indítványok. 12. Interpellációk. 13. Az 1914. évi tavaszi közgyűlés helyének megállapítása. 14. A fiókkör elnökének lemondása s új elnök választása. 15. A közgyűlés berekesztése. A közgyűlés napján d. e. 9 órakor isteni tisztelet, utána választmányi ülés lesz.

— **Nagykikinda az elefántok városa.** Furesán és tréfásan hangzik ez a cím, amely Nagykikindát az elefántok városának teszi meg, de hogy így van, azt Kikindáról írják s így el kell hinni. A „Bánát“-ban olvassuk az erről szóló hírt, amely a következőket mondja:

Ezen a télen, ha valahonnan idegen vetődik Nagykikindára, zavarban lesz és hamarjában nem tudja majd megállapítani, hogy a jó öreg glóbusznak melyik sarkában jár. A tél folyamán ugyanis cow-boyok, mozikból ismert fantasztikus nadrágu emberek, délamerikai illetőségű burkalapu lovasok fognak sétálni a kikindai korzón, az utcákon pedig elefántok fognak cammogni. Oka léssen pedig e délamerikai hangulatba csöppenésnek az, hogy a most itt járt Könyvöt—Brothers amerikai cirkusztársaság széles Magyarország ennyihány városa közül Kikindát találta a legalkalmasabbnak arra, hogy itt teleljen, itt telepedjék le hatalmas társulatával télidőre, amikor ugyanis nincs előadás és ki kell várni a tavaszt, amikor újból nyakukba vehetik Könyvöték a nagy világot. Egy csomó cow-boy, mülovar és cirkuszi tag lakás után is nézett már Kikindán, az üres istállóknak pedig különösen nagy bére léssen a télen s úgy halljuk, hogy a cirkuszi jóságok szétszórva, több parasztagzda udvarán lesznek elkvártélyozva. Egyik-másik gazda istállójának meglesz lehát a kétpupu teve, zsi-ráf, vagy elefánt különlegessége. Könyvöték végigvándoroltak már az országban és azt mondják, hogy Kikinda országos város az elefántoknak és tevéknek.

— **Halálos esés a kocsiból.** Törökbecséről írják: Mészáros Klára itteni leány a napokban Csurogra ment látogatóba. Innen kocsin jött haza, miközben az uton a kocsii fölborult s a leány kiesett

a kocsiból, még pedig oly szerencsétlenül, hogy nyakát szegte és szörnyet halt.

— **Leütötte a vasdaru.** Törökbecsén mult pénteken súlyos szerencsétlenség történt a 67155. számú uszályhajón. Gebhardt József, a gőzhajózási társulatnak egyik munkása halat akart kivenni az uszály melletti bérkából. Közben a hajó daruja lezuhant és a nagy súly Gebhardt fejére esett. A szerencsétlen ember összezuzott fejjel, eszméletlenül esett össze s haldokolva vitték a kórházba.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Folyó évi november hó 9-ikén *rendkívüli közgyűlés*, melynek tárgya az alapszabályok módosítása.

Művészet, irodalom.

Heti műsor;

Okt. 27. Hétfő: A feleségünk (ujdonság).

Okt. 28. Kedd: A szegény Jonathán.

Okt. 29. Szerda: Mozgófényképek.

Okt. 30. Csütörtök: La Traviata.

Okt. 31. Péntek: A csapodár.

Nov. 1. Szombat: Délután: Molnár és gyermeke, este: A mozikirály (ujdonság).

Nov. 2. Vasárnap: d. u.: Éjjeli ügyvéd, este: A mozikirály.

(*) **Három előadás.** Szombaton a „Támlásszék 10. sz.“ énekes bohózatot adták másodszer, vasárnap délután a „Cigánybáró“ ment, este pedig az „Ingyenélők“ című régi népszimű került színpadra. Mind a három előadást szép közönség látogatta s elismeréssel honorálta az előadók játékát.

(*) **Hét országon keresztül.** Faragó Rezső hírlapíró a kultuszminisztérium 1000 koronás ösztöndíjával külföldi utazásra ment és impresszióiról egy kötetre való jelentést írt. Kedves hangon, tárcaszerűen megírt benyomásokat mond el Faragó Rezső ebben a könyvben. London, Páris, Berlin és más külföldi városoknak a magyar újságíróra gyakorolt impresszióit írja le őszintén, közvetlen egyeneslelkűséggel. Egy újságíró könyve ez, aki meglátta Középeurópát és fogalmat alkotott magának a látottakból a mi szegényes viszonyainkra. Megfigyelései nyomán sok találó megjegyzéssel ostromozza az otthoni ferdeségeket és rámutat egyszerű tényekre, melyek külföldön az újságíróknak szemébe ötlenek és itthon is megvalósításra érdemesek. Behatóan foglalkozik Faragó Rezső a külföldi sajtóviszonyokkal, melyek elsősorban érdeklék és élesen figyelni mindazokat az aktuális témákat, melyek ma a magyar közéletben is napirenden vannak. A kiállítások, a leánykereskedés, a munkanélküliség, az idegenforgalom, a feminizmus kérdése izgatják utójában. A könyv élénk bizonság arról, hogy a kultuszminiszter nagyon figyelemreméltó szolgálatot tesz a magyar közéletnek akkor, midőn évenként két-két vidéki újságírónak alkalmat ad, hogy ezek az európai világvárosokat megtekinthesék. Faragó Rezső könyve Nagyszalon-tán jelent meg Székely J. Jenő könyvnyomdájában. Ára 2 korona.

Sport.

× **Tura vezetés.** A Torontál Hajósegylet 5 tagja, Solti László, Edenburg Andor dr., Mádi Jenő, Sárvári Sándor dr. és Krumenacker Károly dr. f. hó 25 és 26-án érdekes tura vezést végeztek. A résztvevők szombat délben indultak el egy négyes csónakban a hajósegylet csónakházából és szombat estéig leveztek Szlankaménre, onnan vasárnap reggel indultak tovább Pancsovára, ahova délután 5 órakor érkeztek meg. Az ut, amit így szombat déltől vasárnap délutánig végigveztek, 110 kilométer.

TÁVIRATOK.

Megtalálták a szerb patriárka holttestét.

Két hónapig az Asche vizében. — A gyász és a temetés.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Asche-patak vize tegnap kiadta Bogdanovics Lucián szerb patriárka holttestét. A rokonság ugyanis tegnap, mivel az Asche-patak vize leapadt, újabb kutatást tartott a patakban s ez a kutatás eredménnyel is járt, amennyiben a patriárka holttestét Bad-Gasteintől mintegy harminc kilométerre megtalálták.

A patriárka holttestének föltalálásáról ezeket jelentik:

Ujabb kutatás az Asche-patakban.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bad-Gasteinből sürgönyzik, Vaszilievics Emil fővárosi tanácsnok és dr. Bogdanovics Milos, a szerb patriárka rokonai esütörtök óta újabb kutatást folytattak az Asche-patakban, amely mostanában igen leapadt s így ha a patriárka holtteste a patakban van, föl kellett találni. A kutatást volt utászok és halászok végezték s munkájuk nem is volt meddő, mert tegnap, vasárnap délután Glamsteinnél, Bad-Gasteintől 26 kilométernyire

megtalálták a patriárka holttestét.

A holttest Glamsteinnél az Asche-patakban az ott átvezető hid alatt a pillérek között volt fönnakadva s innen szedték ki nagy óvatossággal a patriárka már erősen feloszlásnak indult holttestét.

Két hónapig volt a vízben

a szerencsétlen egyházi s így képzelhetőleg borzalmas állapotban volt a holtteste. A feje már levált róla s csak az alsó állkapcsa maradt meg, rajta a szakállával. Ruhája is nagyrészt lefoszlott róla s csak a cipői voltak rajta. Megmaradt ruhafoszlányairól és cipőjéről meg lehetett állapítani, hogy tényleg a patriárka holttestét találták meg.

A patriárka holttestének föltalálásáról azonnal értesítették a magyar kormányt és a karlóczai patriarkátust.

A gyász és a temetés.

Karlóczán, mint onnan sürgönyzik, a patriárka holtteste föltalálásának a hírére nyomban gyászlobogót vontak a patriárka palotájára, azonkívül az összes középületeken gyászlobogók lengenek.

A patriarkatus adminisztrátora, Grucics püspök, valamint a többi püspökök ma Bad-Gasteinba utaznak, hogy a patriárka holttestét hazahozzák.

A temetés az eddigi megállapodások szerint november 2-ikán lesz Karlóczán.

A NÉMET CSÁSZÁR KIRÁLYUNKNÁL.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Vilmos német császár, aki Konopistban két napig volt vendége Fereic Ferdinánd trónörökösnek, szombaton éjjel 11 órakor a penzinger pályaudvaron Schönbrunnba érkezett. A pályaudvaron a német császárt királyunk várta s a két uralkodó szívélyesen megölelte s megcsókolta egymást. Tegnap este a császár tiszteletére diszebéd volt a schönbrunni palotában, amelyen a két uralkodón kívül megjelentek az udvar összes tagjai. Vilmos császár a tegnapi nap folyamán Bécsben is járt s leadta névjegyjét a főhercegnek s meglátogatta Berchtold gróf külügyminisztert, akivel tanácskozott. A schönbrunni ebéd után a császár melegen elbúcsuzott királyunktól és az udvar tagjaitól s azután elutazott.

A DELEGÁCIÓ ÖSSZEHÍVÁSA.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, legközelebb megjelenik a delegációkat összehívó királyi kézirat. A delegációk üléseit november 18-ikára hívják össze. Ha az ellenzék a delegáció ülésein résztvesz, támadásaikra Tisza István gróf miniszterelnök és Berchtold gróf külügyminiszter fog válaszolni.

ALBÁNIÁT KIÜRITETTÉK A SZERBEK.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Belgrádból ideérkezett jelentés szerint Stefanovics külügyminiszteri osztályfőnök tegnap megjelent Storek belgrádi osztrák-magyar ügyvivőnél s közölte vele, hogy a szerb csapatok teljesen kivonultak Albánia területéről a londoni reüniótól megállapított határvonalon túl.

AZ ÉRTÉKTŐZSDÉRŐL.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 818, Osztrák Hitel 621, Koronajáradék 80.90, Osztrák-Magyar Államvasut 689.50, Jelzáloghitelbank 419, Leszámitoló Bank 508, Hazai Bank 278, Magyar Bank 545.50, Kereskedelmi Bank 3700, Rimamurányi 681, Salgótarjáni 745, Általános Köszénbánya 1035, Közuti Vasut 636, Villamos Vasut 351, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	10.48
Buza (1914 áprilisra)	11.29
Rozs (1914 áprilisra)	8.91
Zab (októberre)	7.41
Tengeri (1914 májusra)	6.08

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, 1913 okt. 23.

A tőzsde irányzatában ismét főleg a külpolitika eseményei jutnak kifejezésre. A Balkán-helyzet a béke formális megkötésével úgy látszik még nem jutott nyugvópontra és az itt-ott időnként fellépő zavarok nyugtalanítják a közvéleményt, ami elsősorban a legérzékenyebb szervben, a tőzsdéken nyer kifejezést. Így legutóbb a szerb-albán összeütközés és ezt követően a monarchiának Szerbiával szemben elfoglalt álláspontja okozott a tőzsdéken nyugtalanságot, mely utóbb, mikor Szerbia engedékenységről érkeztek hírek, is-

mét kedvezőbb felfogásnak adtak helyet. A másik körülmény, mely az árfolyamok alakulását befolyásolta, még mindig a pénzpiac helyzete, mely ugyan a legutóbbi hét folyamán lényeges változást nem tüntet fel.

A forgalom a lefolyt héten is szűk kezek között mozgott és főleg a vezető értékekre szorított. Leginkább magyar hitelrészvények képezték az utóbbi napokban kereslet tárgyát és aránylag számottevő árjavulást tüntetnek fel a Rimamurányi vasműrészvények.

A helyi értékek piacán leginkább szén-értékek iránt mutatkozott érdeklődés, melyek közül Magyar általános köszénbánya, Salgótarjáni köszénbánya és Esztergom-szászvári részvények vásároltattak. Egyéb helyi értékeink közül Temesvári szesz és Phöbus-részvények kerültek változatlan árfolyamon forgalomba.

148b-26 17

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy tüveg 2.— k, kis tüveg 1.20 k.

Éladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573-x.40

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár
a „Népbank” főkönyvelője.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi október hó 1. napjától.

INDUL.	óra perc
Nagybecskereki pályaudvarról.	
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	6:21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	7:10
Karlova délelőtt	10:00
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Karlova—Szegedre délután	1:13
Zsombolya—Szeged—Budapestre délután	4:00
Pancsovára délután	5:40
Karlova—Szeged—Budapestre este	7:18
Pancsovára délelőtt	8:10

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.	
Módos—Temesvárra reggel	3:33
Zsombolya—Temesvárra délelőtt	10:59
Szécsány—Módos—Zsombolya—Temesvárra reggel	6:35
Antalfalvára reggel	4:20
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:25
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.	
Budapest—Szeged—Nagykik.—Karlováról este	9:21
Budapest—Szeged—Karlováról este	7:17
Budapest—Szeged—Karlováról délután	4:50
Budapest—Szeged—Karlováról délután	3:11
Szeged—Karlováról délelőtt	9:24
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt	6:49
Temesvár—Zsombolyáról délelőtt	9:28
Temesvár—Zsombolyáról este	6:40
Pancsováról délelőtt	8:38
Pancsováról este	7:09

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	
Módosról reggel	6:56
Szécsányról este	8:16
Pancsováról délután	5:04
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:24
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt	8:28

Magyar királyi államvasutak.
ad 114961—913. F. IV. a. 1808—1.1

Hirdetmény

gyors- és teherárúk, továbbá élőállatok fuvarozási biztosítása tárgyában.

Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy az állomásainkon, valamint kezelésünkben levő vasutak állomásain feladásra kerülő áruk és élőállatok fuvarozási biztosítása iránt kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur öngyméltóságának jóváhagyásával az „Európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság” budapesti céggel szerződést kötöttünk.

E szerződés alapján köteles a nevezett részvénytársaság a feladók kívánságára a feladásra kerülő áruknak és élőállatoknak fuvarozási biztosítását az egész vasúti szállítási útvonalra az elveszéssel, hiánnyal és sérüléssel járó veszélyek ellen elvállalni.

A biztosítás az árufelvételi helyeken alkalmazottainknál a biztosítási összeg bemondása és a biztosítási díj kiegyenlítése által köthető.

A biztosításra nézve az állomásokon kifüggesztett hirdeteméyekben foglalt általános biztosítási feltételek és díjszabály mérvadók.

A biztosítási feltételek szerint a részvénytársaság a vasutak fuvarozási felelőssége tülterjedő és a kártérítési összeg jelentékenyen felemelt mértékéig vállal felelősséget.

A részvénytársaság a biztosított áruknál előforduló elveszések, hiányok és sérülések következtében bejelentett kárigényeket kereskedelmi szervezetéből folyó egyszerű ügyvitellel folytán a legrövidebb idő alatt intézi el.

Az áruk biztosításáért fizetendő: fuvarlevelenként 20 fillér kezelési illeték és ezen felül a biztosítási összeg minden 100 koronája után Magyarország, Ausztria, Bosznia-Hercegovina területére, valamint Németországba és Svájcba feladott küldeményeknél 10 fillér, a többi európai országokba feladott küldeményeknél pedig 15, illetve 20 fillér. A biztosítási díj lerovása a fuvarlevelek hátlapjára ragasztandó biztosítási bélyegjegyekkel történik.

Az európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság az állomásokon kifüggesztett hirdeteméyekben foglalt általános biztosítási feltételektől eltérő és a szállító közönség érdekeinek további kielégítésre alkalmas különleges biztosítások kötését is vállalja. Az ilyen különleges biztosítások kötését alkalmazottaink is közvetítik.

Tekintettel azokra az előnyökre, amelyek az áruknak fuvarozási biztosításából a szállító felekre háramlanak, közegeinket utasítottuk, hogy az árubiztosítást a szállítóközönség figyelmébe ajánlják és a szállítóközönségnek a biztosításra vonatkozólag mindennemű felvilágosítást készséggel adjanak meg. Kivánatra pedig a részvénytársaságnak a biztosítás feltételeit és díjszabályát magában foglaló prospektusait szolgáltatassák ki.

Az európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság igazgatósága (Budapest, V. Rótvöster 2.) az általános biztosítási feltételekről és biztosítási díjszabályról kívánatra bárkinek lenyomatot küld és minden természetű felvilágosítást közvetlenül is megad.

A részvénytársaság hasznos és közérdekű szolgálatait a t. szállítóközönség figyelmébe ajánljuk.

Budapest, 1913. évi október hó 14-én.

Az igazgatóság.

Van szerencsem a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szíves tudomására hozni, hogy a városi kertészetben — helysüke miatt — igen szép

szoba-növények

cserepesnyiló-virágok, u. m.:

gyönyörű chrysanthemumok, cyclomének, ficusok, dracénák, legyező és phönix pálmák, szobafenyők (arancoria) stb.

jutányos áron beszerezhetők

Mindszenteke az élővirágok és a koszorúknak oly mennyiségével rendelkezem, hogy bárkivel a versenyt felvehetem. Ne mulassza el tehát a nagyérdemű közönség működéséről meggyőződést szerezni, nálam egész kiállítást tekinthet meg a különféle növényekből.

A fentnevezett növények kizárólag a városi kertészetben Amerika-rész Bajza-u. 3. sz. a. kaphatók.

További szíves pártfogást kér

829—65

Oláh Gábor
városi főkertész.

Megyei és városi telefon-szám 309.

Perjámosi járás főszolgabírájától.
3228—913. szám. 860—3.3

Pályázati hirdetmény.

Bogáros községben üresedésben lévő segédjegyző és irnok-végrehajtói állásokra pályázatot hirdetek s felhívom pályázókat, hogy képeiket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi november hó 15-ig hivatalomhoz címezve annnyival inkább adják be, mert az elkésletten érkezett, vagy szabályszerűen fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A segédjegyzői állás javadalmazása: a községtől 1400 korona fizetés, 240 kor. lakbér és 200 korona állami fizetési-kiegészítés.

Az irnok javadalmazása: 850 kor. fizetés és 150 korona lakbér.

Perjámos, 1913. évi október hó 21-én.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Bánlak község előljáróságától.
1201—913. kig. szám. 854—3.3

Árlejtési hirdetmény.

Bánlak községben törvényhatóságilag jóváhagyott határozat folytán egy mélyfurasu kut létesítetik. Ezen munkának biztosítására az árlejtés 1913. évi november hó 3-án délelőtt 11 órakor fog Bánlak község tanácstermében megtartani és erre a vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak.

Vállalkozók megbízhatóságukat és e szakban való jártasságukat igazolni tartoznak. A munka lehetőleg még a folyó évben lesz teljesítendő.

Bánlak, 1913. évi október hó 18-án.

A községi előljáróság.

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből,

fehér literje 76 fillér,

vörös „ 72 „

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.

:: alatt a házmesternél. ::

820—x.10

Pályázati hirdetmény.

Nagybikács községben (nagykikindai járás) az államilag segélyezett községi iskolánál lemondás folytán megüresedett tanítói állásra pályázat nyitattik. Kérvények 1913. évi november hó 8-ig a községi iskolaszéknél benyújthatók. Javadalmazás: az 1913. évi XVI. t.-cikkben megállapított készpénzfizetés, természetbeni lakás 1/4 hold házi kerttel, szabad szalma-fűtés.

A tanító köteles a kántori teendőket is magyar és német nyelven végezni 100 korona készpénzfizetés és a szokásos stóladíjak mellett. Nagybikács, 1913. évi október hó 20-án.

868—1.1

Mettler János, jegyző.

Alibunári járás főszolgabírájától.
2538—913. kig. szám. 849—2.3

Pályázati hirdetmény.

Lioncz községben újonnan rendszeresített és jelenleg helyettesítés útján betöltött II-ik segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: évi 1000 korona fizetés, 200 korona lakbér, két öl tűzifa és ötvenkint négy ízben ismétlődő 100 korona korpótlék.

Ezen állást elnyerni óhajtok pályázati kérvényüket f. é. november hó 5-ig nyújtsák be az alibunári főszolgabíróséghez.

Alibunár, 1913. évi október hó 21. napján.

Radonits, főszolgabíró.

Nagyszentmiklós község előljáróságától.
5994—913. szám. 865—1.1

Hirdetmény.

A községi előljáróság a képviselőtestület 79—913. kgy. számú véghatározata folytán közhírré teszi, hogy a régi I. számú községi vadászterület megosztása folytán keletkezett 3204 hold 1279 □-ól területű I. és 2940 hold 606 □-ól kiterjedésű V. számú, továbbá a 3115 hold 1167 □-ól kiterjedésű III. számú községi vadászterületen gyakorlandó vadászati jog 1914. évi január hó 1-től 1919. évi december hó 31-ig terjedő időre az 1913. évi november hó 11-én Nagyszentmiklós községében tartandó nyilvános árverésen bérebeadtik.

Közelebbi feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Nagyszentmiklós, 1913. évi október hó 22.

Fászel György, jegyző.

Osztróvác, bíró h.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.